

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
AVRUPA BİRLİĞİ UYUM KOMİSYONU
RAPORU

Esas No:1/1204

Karar No: 11

Tarih: 26/06/2006

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulu'nca, 03/04/2006 tarihinde TBMM Başkanlığı'na arzı kararlaştırılan "*Tütün ve Alkol Piyasası Kanunu Tasarısı*", Başkanlık tarafından, 10/05/2006 tarihinde esas komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna, tali olarak da Tarım, Orman ve Köyişleri; Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Adalet Komisyonları ile Komisyonumuza havale edilmiş olup Komisyonumuz 15/06/2006 tarihli on beşinci toplantısında tasarıyı inceleyip görüşmüştür.

Tasarı;

- 4733 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin (A) bendinin (2) numaralı alt bendi hükümlerine dayanılarak; Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkiler Piyasası Düzenleme Kurumu personelinin malî ve sosyal hakları ve diğer hususların 17/10/2002 tarihli ve 2002/4910 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkiler Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilatı, Çalışma Usul ve Esasları ile Personelinin Malî ve Sosyal Hakları Hakkında Yönetmelik ile düzenlenmesi fakat Anayasa Mahkemesi tarafından 20/11/2003 tarihli ve E:2002/32, K:2003/100 sayılı Karar ile, 4733 sayılı Kanunun "Kurumun hizmet birimleri ile bunların görev ve sorumlulukları, kadro unvanları, sayıları ve Kurum personelinin emeklilik statülerinin belirtilmesi açısından durumu, Kurulun önerisi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir." şeklindeki 9 uncu maddesinin (A)

bendinin (2) numaralı alt bendinin 'Kurumun hizmet birimlerinin idarenin kanunîliği ilkesi gereğince yasayla kurulması gerekirken yönetmelikle düzenlenmesinin Anayasaya aykırı olduğu' gerekçesiyle iptal edilmesi ve bu bağlamda bu maddeye istinaden Bakanlar Kurulu'nca kabul edilen ve yukarıda adı geçen teşkilat yönetmeliğinin Kurum personelinin statüsü, kadro unvan ve sayıları, malî ve sosyal hakları, aylık ve ödenekleri ile Kurumun hizmet birimlerini düzenleyen maddelerin dayanağı kalmamasından dolayı bu hususların Kanunla düzenlenmesi zaruretinin ortaya çıkması,

- Tütün ve alkol piyasalarının serbestleştirilmesinin ardından piyasa düzenleme ve denetim faaliyetlerinin muntazam bir şekilde yerine getirilerek piyasa güvenliğinin sağlanması,
- 4733 sayılı Kanunla kurulan Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkiler Piyasası Düzenleme Kurumu'na, 4250 sayılı Kanundan gelen yetkilerle birlikte alkollü içeceklerin üretimi ve ticareti ile ilgili konularda düzenleme yapma yetkisi verilmiş olmasına rağmen, 27/05/2004 tarihli ve 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunla da, aynı konuda Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın da yetkili kılınmış olması ve halen alkollü içeceklerin üretimi ve ticaretinin düzenlenmesi konusunda bir yetki karmaşası yaşanması ve aynı konuda Devletin farklı birimlerinin düzenleme yapmaya çalışmasının da kamu kaynaklarının israf edilmesine yol açması; diğer taraftan alkollü içkilerin ithalatında iki yerden izin alınma zorunluluğunun Avrupa Birliği tarafından ticaretin engellenmesi olarak değerlendirilmesi; tüm bunlar göz önünde bulundurularak gıda güvenliği konularında denetim yetkisinin Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nda, piyasa gözetim ve denetim yetkisinin ise Tütün ve Alkol Piyasası Kurumunda kalmasının sağlanması,
- 5035 sayılı Kanun ile 492 sayılı ve 17/07/1964 tarihli Harçlar Kanununa ekli (8) sayılı Tarifinin "V-Satış Ruhsatnameleri" bölümünde yer alan (1) ve (2) numaralı fıkraların yürürlükten kaldırılmasıyla 4733 sayılı Kanunun "Cezai hükümler" başlıklı 8 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki düzenlemenin kanuni dayanağının kalmadığının mahkemelerce kabulü ile belgesiz satıcılıktan açılan

kamu davalarında beraat kararı verilmeye başlanması, Kurum tarafından hazırlanarak yürürlüğe konulan bazı yönetmeliklerin iptali talebiyle Danıştay'da açılan davalarda Kurumun idari yaptırım uygulama yetkisinin bulunmadığı gerekçesiyle yürütmenin durdurulması kararlarının verilmesi, ayrıca TEKEL'in özelleştirme işlemleri kapsamında taşra teşkilatını tasfiye etme çalışmalarının başlamış olması nedeniyle Genel Müdürlüğün ana sözleşmesiyle teşkilat yönetmeliğinin geçici 2 inci maddesi kapsamında illerde TEKEL başmüdürlükleri tarafından yürütülmekte olan tütün mamulleri ve alkollü içkileri piyasaya arz ambalajında nihai tüketiciye satmak isteyenlere satış belgesi verilmesi işlemlerinin aksamadan yürütülmesi bakımından yeni bir düzenlemeye ihtiyaç duyulması ve bu kapsamda, Türkiye genelinde yaygın olarak faaliyette bulunan ve sayıları yaklaşık ikiyüzbin bulan tütün mamulleri ve alkollü içki perakende ve toptan satıcılarıyla ilgili yıllık ruhsat işlemlerinin bir merkezden yapılmasının getireceği kaynak ve zaman israfı göz önüne alınarak bu işlemlerin il özel idareleri tarafından yapılmasının daha uygun olacağının değerlendirilmesi ve bunun uygulanmasının düzenlenmesi,

- Son günlerde tüm dünyada alternatif enerji kaynakları arayışlarında, yakıt biyoetanolü kullanımı önemli oranda artış gösterirken, ülkemizde de bu alanda hızla yatırımlar yapılması, Avrupa Birliği ülkelerinde taşımacılık yakıtı olarak belirli oranlarda kullanımı gittikçe yaygınlaşan yakıt biyoetanolü kullanımının hem Avrupa Birliği Müktesebatı'na uyum sürecinde bir zorunluluk olarak karşımıza çıkma ihtimali ve hem de ülkemizde alkol piyasası kapsamında oldukça büyük bir hacme sahip olması ve bu bağlamda yakıt biyoetanolü konusunda düzenleme yapma yetkisinin Kuruma verilmesi,
- Avrupa Ekonomik Topluluğu Antlaşması'nın 31 inci ve 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararının 42 inci maddeleri uyarınca Devlet tekellerinin, Ortaklık Konseyi'nin saptadığı koşullara ve takvime uygun biçimde aşamalı olarak uyarlanması ve bu doğrultuda bağımsız bir otorite kurulması,

amaçları ile hazırlanmıştır.

15/06/2006 tarihinde Komisyonumuz, Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanı Abdüllatif ŞENER; Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkiler Piyasası Düzenleme Kurumu, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve Tütün Eksperleri Derneği temsilcilerinin de katılımıyla tasarımı görüşmüştür.

Komisyonumuzda Tasarının geneli üzerinde yapılan görüşmeler sırasında üyelerimiz tarafından;

- Üretim araçlarının Devletin tekelinde olduğu sektörlerden serbest piyasa ekonomisine geçişte bir takım idari düzenlemelerin olabileceğinin hatırd tutulmasına rağmen yürütmenin siyasi nitelikteki kanadının sayısı gittikçe artan Üst Kurullar vasıtası ile güçsüzleşebileceği endişesinin taşındığı, yeni kurulan Üst Kurullar ile Bakanlıklar arasında ciddi yetki problemleri yaşanabildiği ve söz konusu piyasa için Avrupa Birliği'nde (AB) genel eğilimin Üst Kurul kurulması olmadığı ve gerçekten bu kadar çok sayıda Üst Kurulun Türk kamu yönetiminde yer alıp almaması gerektiği,
- Bir Üst Kurulun, düzenleme ve denetleme yetkisine sahip olduğu düşünülerek esas görevlerinden birinin de kamu ve piyasa aktörlerinin menfaatleri arasında bir denge tutturmak olduğu ama tasarının bu gereksinimi tamamıyla karşılayamadığı,
- Tütün piyasasında oligopson oluşturulduğu ve esasen Türkiye'de alıcıların birkaç büyük firma ve bunlara bağlı tüccarlardan ibaret olduğu, özellikle Ege Bölgesi'nde piyasa aksaklıklarına bağlı olarak tütün üretiminin gerilemesinden dolayı kırsal kesimlerden şehirlere büyük göçler yaşandığı ve bu hususun da tasarının görüşülmesi sırasında dikkate alınması gerektiği, zikredilen sorunların giderilmesi için üretici birliklerine sözleşme hakkı verilmesinin bir çözüm yolu olabileceği ama böyle bir açılımın tasarıda yer almadığı,
- Tütün ve Alkol piyasası Kurumu bünyesinde oluşturulan Kurulun daha katılımcı bir şekilde oluşturulması ve bu bağlamda sivil toplum kuruluşlarından kişilerinde Kurul üyeliğine katılımının sağlanması gerektiği,

- Hâlihazırdaki Kurul üyelerinin, tasarının kanunlaşması halinde, akıbetlerinin ne olacağı,

konularında görüş, eleştiri ve sorular yöneltilmiştir.

Bunlara yanıt olarak hükümet temsilcileri tarafından;

- Alanı iyi seçilmek kaydıyla bağımsız düzenleyici ve denetleyici kurumların siyaseti güçsüz kılmayıp tam tersine etkinleştireceği, bu tip yapılanmaların mutlak anlamda sayıları arttığı için bir sakınca teşkil etmedikleri; AB’de, tasarıda yer alan Kurumun benzeri bir yapının bir iki ülke haricinde olmadığı, Dünyada ve AB’de söz konusu piyasanın düzenlenmesi bağlamında çok çeşitli uygulamaların görülebildiğini; AB’de vergilendirme konusunun büyük önemiyet arz etmesinden dolayı esas yetkili birimin Maliye Bakanlıkları olduğu ayrıca söz konusu piyasaının düzenlenmesi amacıyla yeni bir kanuni düzenlemenin her ihtimalde gerekli olduğu, Kurumun AB’de muadili olmamasına rağmen şu haliyle bile Müktesebat’a uygun olduğu,
- Tütün piyasasındaki aksaklıklar hakkında ise asıl sorunun tütün üreticilerinin örgütlenme bakımından Türkiye’de en güçsüz kesimi oluşturdukları,
- Kurul üyelikleri konusunda, tasarının esasen Kamu Yönetimi Reformu çalışmaları bağlamında ortaya çıkan Üst Kurullar ile ilgili çalışmalara uygun olarak hazırlandığı, halihazırda sivil toplum kuruluşlarının kendilerinin temsil edilmediği ama konu üzerinde düşünülebileceği,
- Kurul üyelerinin görev sürelerinin zaten Ağustos 2007’de dolduğu ve tasarı hükümlerinin kadrolaşma konusunda herhangi bir niyet taşımadığı,

şeklinde yanıtlar verilmiştir.

Tasarının geneli üzerinde Komisyonumuzda gerçekleştirilen görüşmelerden sonra Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenmiş, maddelerinin görüşülmesine geçilmesi kararlaştırılmıştır. Komisyonunun sadece AB Müktesebatı ve genel olarak AB uyum süreciyle ilgili meseleleri görüşeceği düşüncesinden hareketle, maddeler teker teker incelenmiş, uyum süreciyle ilgisi olmayan hükümler toplantıda müzakere edilmemiştir.

Tasarının maddelerinin görüşülmesi esnasında,

- Kurulun daha katılımcı bir şekilde oluşturulmasını sağlamak adına; Kurulun oluşumu, üyelerin görev süreleri, Kurulun çalışma esasları ile görev ve yetkilerinin düzenlendiği tasarının 4 üncü maddesine “Kurul Başkan ve üyeleri; Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Türkiye Ziraat Odaları Birliği ve Kurumun ilgilendirildiği Bakanlığın önereceği ikişer aday arasından Bakanlar Kurulunca atanır.” şeklinde bir cümlenin eklenmesi hususu Komisyonumuzda yoğun bir şekilde tartışılmıştır.
- Tarım ve Köyişleri Bakanlığı temsilcileri tarafından; tasarının beşinci maddesinin (7) numaralı fıkrasının (c) bendi hükümlerinin kanunlaşması halinde alkollü içeceklerin gıda kavramı içerisinde değerlendirilmesinden bahisle Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu arasında alkollü içeceklerin üretimi ve ticareti ile ilgili konularda yetki çatışması doğabileceği, bu bağlamda (c) bendinde düzenlenen Alkol Dairesi Başkanlığının görevleri belirtilirken 5179 sayılı kanun ve ilgili yönetmeliklerdeki Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın gıda güvenliği konusundaki yetkilerinin saklı kaldığı hususunun metne ilave edilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Komisyonumuz; önergeler sonucu tasarının 6. maddesinin (6) numaralı fıkrasının (a) bendini, ve 8 inci maddenin (1), (3) ve (10) numaralı fıkralarını değiştirmiş, diğer maddelerini ise aynen kabul etmiştir. Yazılı ve sözlü önerge verilmek suretiyle değişikliğe uğrayan maddeler ve değişiklik gerekçeleri şunlardır:

- Tasarının 6 ncı maddesi Kurum personelinin statüsünü, mali ve sosyal haklarını düzenlemektedir. Maddenin (6) numaralı fıkrasında da kurumun meslek personelinin işe giriş şartları düzenlenmektedir. 6 ncı maddenin (6) numaralı fıkrasının (a) bendinde; en az dört yıllık eğitim veren; hukuk, iktisat, işletme, siyasal bilgiler, iktisadi ve idari bilimler fakülteleri ile kimya, gıda, ziraat ve tütün teknolojisi mühendisliği bölümlerinden mezun olmak şartı aranmaktadır. Komisyon toplantısında, laboratuvarlarda kimyager sıfatıyla çalışmakta olan kimya bölümü mezunlarının fıkra kapsamında olmadığı dile getirilmiş ve bu meslek grubunun da Kurumda çalışacak uzman personel arasında sayılmasını sağlayacak şekilde maddedeki "...tütün teknolojisi mühendisliği..." ifadesinden sonra gelmek üzere "ve kimya" ibaresinin eklenmesini öngören önerge kabul edilmiştir.
- Tasarının 8 inci maddesi tütün ve alkol piyasalarının düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslara yönelik hükümler ihtiva etmektedir. Tasarının görüşmeleri sırasında 8 inci maddenin (1) numaralı fıkrasında birinci cümleden sonra gelmek üzere "Yazılı sözleşme, tütün mamulleri üreticileri ve/veya tüccarlar ile üretici birlikleri, üreticiler veya temsilcileri arasında akdedilir." şeklindeki cümlenin eklenmesini içeren önerge Komisyonumuzda kabul edilmiştir. Değişiklikle, tütün piyasasında aracı firmalar karşısında tütün üreticilerinin yalnız bırakılmaması amaçlanmıştır.
- 8 inci maddenin (3) numaralı fıkrasının başına "Kurum gerektiğinde, tütün üretimini alan, çeşit ve miktar olarak planlayabilir." şeklindeki cümlenin eklenmesini öngören önerge Komisyonumuzca kabul edilmiştir. Değişiklikle, tütün piyasasında planlama faaliyetleri de Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.
- 8 inci maddenin (10) numaralı fıkrasında yer alan "...tütün ile ilgili fiziksel ve duyuşal ekspertiz gerektiren konularda bilirkişi ve hakem olamazlar" ifadesi, önerge sonucu "...tütün ve tütün mamulleri ile ilgili konularda bilirkişi ve hakem olamazlar" şeklinde değiştirilmiştir. "...tütün ile ilgili fiziksel ve duyuşal ekspertiz gerektiren konularda bilirkişi ve hakem olamazlar..." ifadesi,

yürürlükten kaldırılan 1177 sayılı ve halen yürürlükte olan 4733 sayılı kanununda yer alan “tütün işlerinde bilirkişi ve hakem olamazlar” ifadesinden daha dar bir kapsama ve hukuki boşluklara sahip olduğu düşünüldüğünden değiştirilmesi uygun görülmüştür.

Değişikliklerin ardından tasarının tümü üzerinde gerçekleştirilen oylama sonucunda tasarı hükümleri ve ekli cetvel kabul edilmiştir.

Raporumuz, Plan ve Bütçe Komisyonuna sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Avrupa Birliği Uyum Komisyonunun
Kabul ettiđi Metin¹

Esas No: 1/1204

Karar No: 15

Tarih: 26/06/2006

TÜTÜN VE ALKOL PİYASASI KANUNU TASARISI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- Aynen kabul edilmiştir.

Tanımlar

MADDE 2- Aynen kabul edilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

Kurum ve Kurul

Kurum ve teşkilatı

MADDE 3- Aynen kabul edilmiştir.

Kurulun oluşumu, üyelerin görev süreleri, Kurulun çalışma esasları ile görev ve yetkileri

MADDE 4- Aynen kabul edilmiştir.

¹ Koyu olarak yazılan ifadeler AB Uyum Komisyonu tarafından yapılan değişiklikleri göstermektedir.

Başkanlığın teşekkülü, birimlerin görev ve yetkileri

MADDE 5- Aynen kabul edilmiştir.

Kurum personelinin statüsü, malî ve sosyal hakları

MADDE 6- (1) Kurul Başkanına Başbakanlık Müsteşarı için belirlenen her türlü ödemeler dâhil, malî ve sosyal haklar tutarında aylık ücret ödenir. Başbakanlık Müsteşarına ödenenlerden, vergi ve diğer yasal kesintilere tâbi olmayanlar, bu Kanuna göre de vergi ve diğer kesintilere tâbi olmaz. Kurul üyelerine ise Kurul Başkanına yapılan ödemelerin yüzde doksanbeşi oranında aynı esas ve usullere göre ödeme yapılır.

(2) Kurum hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli hizmet ve görevlerin yürütülebilmesi için gerekli kadro unvan ve sayıları ekli (I) sayılı cetvelde gösterilmiştir. Kurumun ana hizmet birimlerinde uzmanlık gerektiren işlerde meslek personeli çalıştırılması esastır.

(3) Kurum personelinden başkan yardımcıları, daire başkanları, Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri, başkanlık müşavirleri, müdürler ve meslek personeli kadro karşılığı sözleşmeli statüde istihdam edilir. Kadro karşılığı sözleşmeli personelin ücretleri ile fazla mesai ücreti ve performansa dayalı ödül dâhil, diğer her türlü malî ve sosyal hakları Kurul Başkanı için belirlenen ücret tavanını geçmemek üzere Kurul tarafından tespit edilir.

(4) Kadro karşılığı sözleşmeli çalışan kurum personeli ücret, malî ve sosyal haklar dışında; Kurumun diğer kadrolardaki personeli ise her türlü hak ve yükümlülükleri yönünden 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tâbidir. Kurumun kadro karşılığı sözleşmeli çalışan personeli hariç diğer personeline, malî haklar kapsamında almakta olduğu ödemeler toplamının yüzde otuzunu geçmemek üzere, ayrıca Kurulca belirlenecek esas ve usuller çerçevesinde fazla mesai ve performansa dayalı ödül verilebilir.

(5) Kurul Başkan ve üyeliklerine atananlar ile Kurum personeli 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine tâbidir. Emeklilik yönünden, Kurul Başkanına bakanlık müsteşarı, Kurul üyelerine bakanlık müsteşar yardımcısı, Kurum

başkan yardımcılara bakanlık genel müdürü, birinci dereceli daire başkanlarına bakanlık genel müdür yardımcısı ve Kurum meslek personeline kazanılmış hak dereceleri itibarıyla karşılık gelen Başbakanlık Uzmanı ve Başbakanlık Uzman Yardımcıları için tespit edilen ek gösterge ve makam tazminatı uygulanır. Bu görevlerde geçirilen süreler makam tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde geçmiş sayılır. Diğer personel hakkında ise genel hükümler esas alınır.

(6) Meslek personeli, uzman ve uzman yardımcılardan oluşur. Uzman yardımcılığına atanabilmek için adaylarda 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde sayılan şartlara ek olarak aşağıdaki nitelikler aranır;

- a) En az dört yıllık eğitim veren; hukuk, iktisat, işletme, siyasal bilgiler, iktisadi ve idari bilimler fakülteleri ile kimya, gıda, ziraat ve tütün teknolojisi mühendisliği **ve kimya** bölümlerinden mezun olmak,
- b) Yapılacak yarışma ve yeterlik sınavında başarılı olmak,
- c) Sınavın yapıldığı yılın ocak ayının ilk gününde otuz yaşını doldurmamış olmak,
- ç) Uzman yardımcılığı giriş sınavında iki defadan fazla başarısız olmamak.

(7) Uzman yardımcılığına atananlar, üç yıl çalışmak ve olumlu sicil almak kaydıyla Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından en az (C) düzeyinde yabancı dil puanı alması, yeterlik sınavında başarılı olması ve hazırlayacakları uzmanlık tezinin oluşturulacak jüri tarafından kabul edilmesi halinde uzman olarak atanır ve bunlara bir defaya mahsus olmak üzere bir derece yükseltilmesi uygulanır. Mazereti olmaksızın tez hazırlamayan veya sınava girmeyen ya da sınavda iki defa başarısız olanlar, Kurumda durumlarına uygun kadrolara atanırlar. Kurumun meslek personelinin yeterlik ve yarışma sınavları, çalışma usul ve esasları ile ilgili diğer hususlar Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

(8) Kurumda, meslek personeli sayısının yüzde onunu geçmeyecek şekilde, sektörde en az on yıl meslekî tecrübesi olanlar ile Kurumun faaliyet alanına ilişkin konularda doktor unvan ve derecesini alanlar arasından yeteri kadar yerli ve yabancı uzman, hizmet veya vekâlet akdi hükümlerine göre çalıştırılabilir.

(9) Bu Kanun ekinde yer alan (I) sayılı cetvelde yer alan toplam kadro sayısı geçilmemek üzere, kadro unvan ve derecelerinin değiştirilmesi ile bu kadroların

kullanılmasına ilişkin esas ve usulleri belirlemeye Kurul yetkilidir. Ancak, meslek personeli dışında kalan Kurum personelinin unvan değişiklikleri 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki cetvellerde yer alan kadro unvanlarıyla sınırlı olarak yapılır.

(10) Kurul Başkan ve üyeliklerine atananların Kurulda görev yaptıkları sürece önceki görevleriyle olan ilişkileri kesilir. Ancak kamu görevlisi iken üyeliğe atananlar, memuriyete giriş şartlarını kaybetmemeleri kaydıyla, görev sürelerinin sona ermesi veya görevden ayrılma isteğinde bulunmaları ve otuz gün içinde eski kurumlarına başvurmaları durumunda atamaya yetkili makam tarafından bir ay içinde mükteseplerine uygun bir kadroya atanır. Atama gerçekleşinceye kadar bunların almakta oldukları her türlü ödemelerin Kurum tarafından yapılmasına devam olunur. Bu hükümler, akademik unvanların kazanılması için gerekli şartlar saklı kalmak üzere, üniversite öğretim elemanı kadrolarından gelen Başkan ve üyeler hakkında da uygulanır. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tâbi kimselerden Kurul Başkanlığı ve üyeliklerine atananlar ile Kurumda görev alanlar yeniden Devlet memuriyetine dönmek istedikleri takdirde; Kurumda geçirdikleri süreler, öğrenim durumlarına göre yükselebilecekleri derece ve kademeler saklı kalmak üzere, her yılı bir kademe ilerlemesine ve her üç yılı bir derece yükselmesine esas olacak şekilde değerlendirilir.

Kurum bütçesi, gelir ve giderleri ile Kurumun denetimi

MADDE 7- Aynen kabul edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Piyasa Düzenlemeleri ve Yaptırımlar

Tütün ve alkol piyasalarının düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslar

MADDE 8- (1) Üretici tütünleri yazılı sözleşme esası veya açık artırma yöntemiyle alınır ve satılır. **Yazılı sözleşme, tütün mamulleri üreticileri ve/veya tüccarlar ile üretici birlikleri, üreticiler veya temsilcileri arasında akdedilir.** Sözleşmeli üretim esasına göre üretilen tütünlerin fiyatları, tütün mamulleri üreticileri ve/veya tüccarlar ile üreticiler ve/veya temsilcileri arasında varılan mutabakata göre belirlenir. Yazılı

sözleşme yapılarak üretilen tütünler dışında kalan üretici tütünleri, açık artırma merkezlerinde açık artırma yöntemiyle alınır ve satılır. Açık artırmaya başlangıç fiyatlarından başlanır ve satışa konu tütünler en yüksek fiyatı veren alıcıya satılarak tescil edilir. Yazılı sözleşme ve açık artırma ile ilgili usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenir.

(2) Tütün ticareti yapmak, tütün işleme tesisi kurmak ve üretime başlamak için Kurumdan izin ve/veya uygunluk belgesi almak şarttır. Kurumdan izin veya uygunluk belgesi alanlar, bilimsel amaçlı çalışan kuruluşlar, tütün ve tütün mamulleri ile ilgili analiz yapan laboratuvarlar dışında tütün kıyılmaz, öğütülemez, parçalanamaz ve ezilemez. Bu gibi işlemlerden geçirilmiş tütün mamulleri bulundurulamaz ve satılamaz.

(3) **Kurum gerektiğinde, tütün üretimini alan, çeşit ve miktar olarak planlayabilir.** Bir yere mahsus tütün çeşidinin tohum veya fidelerini başka çeşitlere ayrılmış olan yerlere ekmek, dikmek veya bu amaçlarla taşımak için Kurumdan izin almak şarttır. Kurum gerektiğinde menşeye dejenerasyonunu önlemek amacıyla Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından tescil edilmiş tohumları kullanma zorunluluğu getirebilir. Tütün tohumu ve fidelerinin yurt dışına çıkarılması ve ithali Kurumun uygun görüşü ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığının izni ile yapılır.

(4) Üreticiden alınan tütünlerin tütün satış merkezlerine veya Kuruma tescili kaydıyla, dâhilde alınıp satılması, nakledilmesi ile standartlara uygun olarak işlenen tütünlerin ihracı serbesttir. İşlendikten sonra ihraç amacıyla olsa dahi tütün ithali ancak, üretim ihtiyaçlarıyla sınırlı olarak bu maddede belirtilen tütün mamulleri üretenler tarafından yapılabilir. Tütün satışlarında Kurumca yapılan tescil, gelir vergisi uygulaması bakımından ticaret borsalarına tescil hükmündedir.

(5) Türkiye’de tütün mamulleri üretmek isteyenlerin; yıllık üretim kapasitesi tek vardiyada, sigara için ikimilyar adet, diğer tütün mamulleri için ise onbeş tondan az olmayan, tütün hazırlama bölümleri dâhil tam ve yeni teknoloji ile tesisler kurmaları şarttır. Tam ve yeni teknoloji şartı mevcut kurulu tesislerin yenilenmesinde de aranır. Türkiye’de tütün mamullerini üretmek ve/veya satmak isteyenler, Kurumdan tesis kurma ve üretim izni ile satış ve/veya uygunluk belgesi almak zorundadır.

(6) Bu Kanun kapsamındaki satış belgeleri, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelik çerçevesinde il özel idarelerince verilir. Satış belge bedellerinden il özel idarelerine ayrılacak hizmet payları ile bu idarelerce yapılacak denetim ve belgelerin iptaline ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

(7) Tütün mamulleri, birim paketleri üzerine bandrol yapıştırılmak suretiyle piyasaya arz edilir. Bandroller ile ilgili usul ve esaslar, bandrol bedelleri, tesis kurma, üretim ve proje tadilat izin bedelleri ile satış ve uygunluk belgelerinden alınacak tutarlar Kurum tarafından belirlenir.

(8) Türkiye’de, marka bazında sigara için yıllık en az birmilyardörtymilyon adet, diğer tütün mamulleri için yıllık en az oniki ton üretenler, aynı markadan olmak üzere serbestçe ithalat yapabilirler, fiyatlandırabilirler ve satabilirler. Bu fıkrada belirtilen üretim miktarlarına ilişkin şartları yerine getirmeyenlerce yapılacak sigara ve diğer tütün mamullerinin ithalatına, ithal edilen tütün mamullerinin fiyatının belirlenmesine ve yurt içinde pazarlamasına ilişkin usul ve esaslar Kurumun önerisi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir. Bu fıkrada yer alan miktarları değiştirmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Türkiye’de üretilen tütün mamullerinin ihracı serbesttir.

(9) Tütün ve tütün mamulleri ile tütün mamullerinin üretiminde kullanılan makine, yaprak sigara kâğıdı ve makaronun ithalatında Kurumdan uygunluk belgesi alınır.

(10) Türkiye’de tütün eksperliği veya tütün teknolojisi mühendisliği yapmak için, tütün eksperliği yüksek okullarından veya muadili yerli ve yabancı okullardan lisans düzeyinde yüksek öğrenim diploması olarak mezun olmak şarttır. Tütün eksperleri veya tütün teknolojisi mühendisi unvanına sahip olmayanlar, tütün alım ve satım muayenelerini, tütün vasıf, değer ve nevilerinin belirlenmesini ve tütün işleme, bakım, fabrikasyon eksperliği yapamazlar, **tütün ve tütün mamulleri ile ilgili konularda bilirkişi ve hakem olamazlar**. Tütün eksperleri ve tütün teknolojisi mühendislerinin görev, yetki ve mesleki sorumlulukları Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

(11) Kurum görev alanı ile ilgili piyasa faaliyetlerini, kendi personeli, ilgili mevzuat ile yetkilendirilmiş kamu kurum ve kuruluşları ile yapılacak işbirliği kapsamında veya 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine uygun olarak özel denetim kuruluşlarından hizmet alımı yoluyla denetime tâbi tutar. Denetlemede, ön araştırma ve soruşturmada takip edilecek usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

(12) Tütün ve tütün mamullerinin işleme ve üretim tesislerinin kurulması, üretiminin izin ve şartları, üretici tütünlerinin yazılı sözleşme esası ve açık artırma yöntemi ile alınıp satılması, açık artırma başlangıç fiyatının teknik olarak saptanması, dünyada ve Türkiye'deki gelişmeler dikkate alınarak açık artırma başlangıç fiyatını tespit için kullanılan oranın yüzde elliye kadar artırılması, tütünlerin işlenmesi ve bakımı, tav oranları ile ambar ve işleme firelerinin belirlenmesi, piyasaya arz edilecek mamullerin teknik özelliklerinin belirlenmesi, sektörde faaliyette bulunanlar arasındaki uyuşmazlıkların ara bulucu veya hakem marifetiyle çözümlenmesi, mamullerin iç ve dış ticaretinin izin ve şartları, piyasa gözetimi ve denetimi, mamullerin dağıtılması, satışı, kontrolü ve bu Kanunun uygulanması ile ilgili diğer usul ve esaslar Kurum tarafından yapılacak genel düzenlemeler ve alınacak düzenleyici kararlarla belirlenir.

(13) Etil alkol ve metanolün amacına uygun olarak kullanımını sağlamak üzere üretimi, iç ve dış ticareti, işlenmesi ve geri kazanımı, piyasaya arzı ve kullanımı ile piyasa gözetim ve denetimine ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından yapılacak genel düzenlemeler ve alınacak düzenleyici kararlarla belirlenir.

Yaptırımlar

MADDE 9- Aynen kabul edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yürürlükten Kaldırılan ve Değiştirilen Hükümler

MADDE 10- Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11- Aynen kabul edilmiştir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

GEÇİCİ MADDE 1- Aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2- Aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3- Aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4- Aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 5- Aynen kabul edilmiştir.

Yürürlük

Madde 12- (1) Aynen kabul edilmiştir.

Yürütme

Madde 13- (1) Aynen kabul edilmiştir.

